

Kötetünk szerzői

Borsi-Kálmán Béla	történész (ELTE)
Csetri Elek	történész (Kolozsvár)
Hermann Róbert	történész (Hadtörténeti Intézet)
Kancsár Attila	egyetemi hallgató (JATE)
Margitay Béla	nyugdíjas (Budapest)
Miskolczy Ambrus	történész (ELTE)
Panek Sándor	újságíró (Szeged)
Pelyach István	történész (JATE)
Rózsa György	művészettörténész (Magyar Nemzeti Múzeum)
Ruszoly József	jogtörténész (JATE)
Szendi Péter	egyetemi hallgató (JATE)
Vajda Zoltán	tanársegéd (JATE)
Zakar Péter	történész (JGYTF)

INHALT

Studien

Róbert Hermann:	Der Freischarkommandant Imre Hatvani und die Katastrophe in Groß-Schlatten.....	5
Béla Borsi-Kálmán:	Die Entwicklung des rumänischen Nationalbewußtseins dieseits und jenseits der Karpaten im Spiegel der Vorbereitungen einer Generation.....	79
Ambrus Miskolczy:	Die Wechselfälle eines rumänischen Romanhelden von Jókai in den Jahren 1848–49.....	127
Péter Zakar:	Ein revolutionärer Pfarrer im Görgeys Lager.....	136

Diskussion

Ambrus Miskolczy:	Davon, was wir in der „Geschichte von Siebenbürgen“ geschrieben haben... (Zwischen Mythen und Modellen: Siebenbürgen in den Jahren 1848–49).....	150
--------------------------	--	-----

Berufung der Vergangenheit

Die Kapitulation, die eine Epoche abschloß und eine Verräter-Mythe erschuf (Tivadar Dukas Memoiren von der Kapitulation bei Világos) Veröffentlicht von István Pelyach	158
---	-----

Jenseits unserer Grenzen

Die eigenartigen Aufgaben der ungarischen Historiker in Siebenbürgen (Ein Gespräch mit Elek Csetri)	179	
Bibliographie der Schriften von Elek Csetri.....	186	
Elek Csetri:	Sándor Teleki in der Jahren 1848–49	194

Ausblick

György Rózsa:	Karikaturen zu 1848	211
Béla Margitay:	Gesellschaftliche Initiative zum Wiederaufstellen der Reiterstatue Honvedgenerals Artúr Görgey im Burg von Buda	225

Beobachter

Rumänische Memoiren aus dem Jahre 1848 (<i>Memorialistica Revolutiei de la 1848 in Transilvania.</i>)		
Sándor Panek		228
Die russische Intervention in Ungarn im Jahre 1849 (<i>Ian W. Roberts: Nicholas I and the Russian Intervention in Hungary</i>)		
Zoltán Vajda		233
Ein Politiker der passiven Resistenz? (<i>Péter Takács: Politische Laufbahn von Ferenc Deák 1849–1865</i>)		
Attila Kancsár		238
Der „ewige Zweite“ (<i>Bertalan Szemere: Politische Charakteristiken aus dem ungarischen Freiheitskrieg. Archiv. Redigiert, die Einleitung geschrieben und das Archiv, die Anmerkungen und die Verzeichnisse zusammengestellt von Róbert Hermann und István Pelyach</i>)		
József Ruzsoly		242
Graf István Széchenyi als Mensch (<i>László Csorba: István Széchenyi</i>)		
Péter Szendi		247
Ein englischer Freund Ungarlandes (<i>Tamás Kabdebó: Die Mission von Blackwell</i>)		
Róbert Hermann		251
Unser mitarbeiter.....		259

Az AETAS történettudományi folyóirat. Kiadója: Az AETAS Könyv- és Lapkiadó Egyesület. A szerkesztőség szervezetenként önálló. A lap közöl: történeti tárgyú tanulmányokat, forrásokat, kritikákat, ismertetéseket, interjúkat. A szerkesztőség a társadalomtudományok más ágai elől sem zárkózik el. A lapban megjelent írások közzétételénél kizárólag szakmai szempontok érvényesülnek. Kéziratokat a szerkesztőség nem őrizz meg és nem küld vissza.

* * *

Az AETAS nem rendelkezik állandó anyagi forrással. Megjelenését alapítványi támogatás teszi lehetővé. A lapra ezért hosszú távú előfizetést nem tudunk elfogadni. Az AETAS több vagy akár egy száma is előjegyezhető – írásban vagy telefonon – a szerkesztőség címén. Az előjegyzett számokat postai utánvétellel juttatjuk el a megrendelő címére.

* * *

Az AETAS-t a szerkesztőség terjeszti. A lap megvásárolható:

Budapest: Magiszter könyvesbolt, V. ker., Városház u. 1., Studium könyvesbolt, Váci utca 22., Litea Kft., Budavár Hess A. tér 4., Eötvös könyvesbolt, Kecskeméti u. 2., Országos Széchenyi Könyvtár könyvára, Budavári Palota F. ép. Aula; MTA Történettudományi Intézet Könyvtára, Uri u. 53., Könyves Kávézó, Mikszáth tér 2., Parnasszus könyvesbolt (Írók boltja) Andrassy út 45. és az utcai könyvtáraknál.

Szeged: Radnóti könyvesbolt, Tisza Lajos krt. 34., JATE-Gondolat könyvesbolt, Dugonics tér 11–12., Móra könyvesbolt, Egyetemi Könyvtár BTK, Sík Sándor Könyvesbolt Oskola u.

Debrecen: Egyetemi könyvtár KLTE főépület fszt. Egyetem tér 1.

Pécs: Szöveg Bt. Kiss J. u. 8.

* * *

A szerkesztőség címe:
6720 Szeged, Dugonics tér 12.
Telefon: 62/12-140.
Pf. 1179

Szerkesztőségi titkár: Hovorka Beáta

Szerkesztőségi órák: szerdánként 13–16 óráig.

„...már az első fegyveres összeütközések után több kísérlet történt arra, hogy e nemzetiségi felkelőket valamilyen módon lecsillapítsák és megbékítsék. E kísérletek azonban rendre eredménytelenek maradtak; részben azért, mert olyankor került rájuk sor, amikor a magyar hadsereg állása meglehetősen előnytelennek tűnt, s így a nemzetiségi vezetők nem nagyon láthatták értelmét a lehetséges veszteség történo békekötésnek; részben pedig azért, mert e mozgalmak tömegbázisát alkotó paraszti népességet átította a császár iránti hagyományos hűség, s így a magyar szabadságharc vezetőiben, azok minden ígérete ellenére sem láttak egyebet a jó császár ellen lázadó, s mellesleg az ő jogait korlátozni akaró magyar nemeseknél... A tárgyalások további akadályát jelentette – főleg a román és szerb mozgalmak esetében – az a brutalitás, amellyel e mozgalmak a nem-román és nem-szerb lakossággal szemben felléptek. Kiirtott falvak és felperzselt városok, kannibáli kegyetlenség jelezte a szerbiának és a román légiók útját; Zombor, Zalatna, Nagyenyed romjai és legyilkolt lakóinak holtteste fölött nehéz volt kezét nyújtani e mészárlások elkövetőinek. S ez annál is nehezebb volt, mert adundó alkalommal a visszatérés sem maradt el.”

(Hermann Róbert: *Hatvani Imre szabadcsapatvezér és az abrudbányai katasztrófa* című tanulmánya kötetünk 5–78. oldalán olvasható)